

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la admiterea recursului declarat de Varvara Musteața (Zmeu),
reprezentată de avocatul Vitalie Enachi,

în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de
Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului
Apărării împotriva lui Ivan Zmeu cu privire la evacuarea forțată din locuința
de serviciu,

împotriva încheierii din 04 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău

*(Dosarul nr. 2r-400/24
NR. PIGD 2-22061369-01-2r-01102024)*

Restituirea neîntemeiată a cererii de apel, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. d)
din Codul de procedură civil. Instanța de apel nu a verificat corespunzător
calitatea procesuală a apelantei

Judecătoria Chișinău, sediul Centru – jud. D. Sîrbu
Curtea de Apel Chișinău – jud. A. Panov, A. Malîi, N. Mămăligă

06 noiembrie 2024

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților recursul declarat de Varvara Musteața (Zmeu), reprezentată de avocatul Vitalie Enachi

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Mariana Ursachi,

Oxana Parfeni, *judecători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 03 mai 2022, Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ivan Zmeu cu privire la evacuarea forțată din locuința de serviciu (f. d. 2-4).

2. Prin încheierea protocolară din 15 mai 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost atrasă în proces, în calitate de intervenient accesoriu, Varvara Zmeu (f. d. 50-51).

3. Prin hotărârea din 21 martie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea. S-a evacuat Ivan Zmeu, împreună cu membrii familiei sale, din apartamentul de serviciu nr. xx, cu suprafața de 35,1 m², situat în mun. xxxxx, str. xxxxx, fără acordarea altui spațiu locativ. S-a încasat de la Ivan Zmeu, în beneficiul statului, suma de 100 de lei, cu titlu de taxă de stat (f. d. 56, 67-72).

4. La 19 aprilie 2024, Varvara Musteața, reprezentată de avocatul Vitalie Enachi, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 21 martie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri, în conformitate cu prevederile art. 385 lit. c) din Codul de procedură civilă (f. d. 61-63).

5. Prin încheierea din 04 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Varvara Musteața, reprezentată de avocatul Vitalie Enachi, împotriva hotărârii din 21 martie 2024 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel (f. d. 79-80).

6. La 02 septembrie 2024, prin intermediul poștei electronice, Varvara Musteața (Zmeu), reprezentată de avocatul Vitalie Enachi, a declarat recurs împotriva încheierii din 04 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii contestate, cu restituirea spre

rejudecare a problemei ce vizează primirea spre examinare a cererii de apel și intentarea procedurii de apel (f. d. 84-86).

7. În motivarea recursului, a indicat că argumentele exprimate de către instanța de apel, în vederea restituirii apelului, sunt neîntemeiate, or, apelanta Varvara Musteața (Zmeu), în cadrul prezentului proces de judecată, deține calitatea procesuală de intervenient accesoriu.

8. Totodată, a menționat că persoana care atrasă în proces, în calitate de intervenient accesoriu, Varvara Zmeu, și persoana care a depus cererea de apel împotriva hotărârii instanței de fond, Varvara Musteața, deține aceeași identitate, fapt care urma să fie constatat de către instanța de apel prin verificarea IDNP-ului, care rămâne neschimbat indiferent de preschimbarea actelor de identitate.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

9. Art. 424 alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(2) Curtea Supremă de Justiție examinează recursurile declarate împotriva încheierilor emise de către curțile de apel.”

10. Art. 425 din Codul de procedură civilă:

„Termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.”

11. Art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.”

12. Art. 427 lit. b) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept:

b) să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.”

13. Art. 369 alin. (1) lit. d), alin. (2) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă:

d) cererea de apel a fost depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel, cu excepția cazului în care cererea depusă de persoana asupra căreia a fost instituită o măsură de ocrotire judiciară se referă la contestarea hotărârii privind instituirea măsurii de ocrotire judiciare.

(2) Încheierea judecătorească de restituire a cererii de apel poate fi atacată cu recurs.”

14. Art. 360 alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă:

„(1) Sunt în drept să declare apel:

a) părțile și alți participanți la proces.”

15. Art. 55 din Codul de procedură civilă:

„Se consideră participanți la proces: părțile, intervenienții, procurorul, petiționarii, persoanele care, în conformitate cu art. 7 alin. (2), art. 73 și 74, sunt împuternicite să adreseze în instanță cereri în apărarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale unor alte persoane sau care intervin în proces pentru a depune concluzii în apărarea drepturilor unor alte persoane, precum și persoanele interesate în cauzele privind aplicarea măsurilor de protecție în cazurile de violență în familie și în cauzele cu procedură specială.”

16. Art. 56 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Participanții la proces sunt în drept să ia cunoștință de materialele dosarului, să facă extrase și copii de pe ele, să solicite recuzări, să prezinte probe și să participe la cercetarea lor, să pună întrebări altor participanți la proces, martorilor, experților și specialiștilor, să formuleze cereri, să reclame probe, să dea instanței explicații orale și scrise, să expună argumente și considerente asupra problemelor care apar în dezbaterile judiciare, să înainteze obiecții împotriva demersurilor, argumentelor și considerentelor celorlalți participanți, să atace actele judiciare și să-și exercite toate drepturile procedurale acordate de legislația procedurală civilă.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

17. Cu referire la termenul de declarare a recursului, Completul de judecată constată că recurenta s-a conformat prevederilor art. 425 din Codul de procedură civilă, indicat la pct. 10 și a depus în termen recursul, or, copia încheierii din 04 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost notificată, în mod electronic, reprezentantului recurente, avocatului Vitalie Enachi, la 20 august 2024, potrivit extrasului din poșta electronică (f. d. 81 verso), iar cererea de recurs a fost depusă la 06 august 2024 (f. d. 83).

18. Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, cu casarea încheierii din 04 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei spre rejudecare, din considerentele ce succed.

19. Recapitulând esența litigiului, Completul de judecată reține că dispozitivul hotărârii primei instanțe, emis de către Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a fost pronunțat la 21 martie 2024 (f. d. 56).

20. La 19 aprilie 2024, Varvara Musteața, reprezentată de avocatul Vitalie Enachi, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 21 martie 2024 a

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a hotărârii instanței de fond, cu emiterea unei noi hotărâri, în conformitate cu prevederile art. 385 lit. c) din Codul de procedură civilă (f. d. 61-63).

21. Ulterior, prin încheierea din 04 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost restituită cererea de apel depusă de Varvara Musteața, reprezentată de avocatul Vitalie Enachi, împotriva hotărârii din 21 martie 2024 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă de o persoană care nu este în drept să declare apel (f. d. 79-80).

22. În argumentarea soluției emise, instanța de apel a reținut că hotărârea primei instanțe a fost contestată cu apel de către Varvara Musteața, care nu are nicio calitate procesuală în litigiul supus examinării, circumstanță ce impune restituirea apelului, în ordinea art. 369 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă.

23. Verificând legalitatea și temeinicia încheierilor menționate în raport cu criticile formulate în recurs și actele cauzei, coroborate cu normele de drept material și procedural aplicabile raportului juridic litigios, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că soluția oferită de instanța de apel este una prematură.

24. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că la 03 mai 2022, Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ivan Zmeu cu privire la evacuarea forțată din locuința de serviciu (f. d. 2-4).

25. Totodată, prin încheierea protocolară din 15 mai 2023 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, a fost atrasă în proces, în calitate de intervenient accesoriu, Varvara Zmeu (f. d. 50-51).

26. Prin urmare, odată ce a fost atrasă în proces, în calitate de intervenient accesoriu, este incontestabil faptul că Varvara Musteața (Zmeu) a devenit un participant veritabil la proces, investit cu drepturile și obligațiile procesuale prevăzute la art. 56 din Codul de procedură civilă, printre care și cu dreptul de a contesta hotărârea judecătorească.

27. Mai mult, faptul că Varvara Zmeu deține calitatea procesuală de intervenient accesoriu în prezentul raport material litigios este indicat în mod expres atât în partea introductivă a hotărârii din 21 martie 2024 a Judecătoria Chișinău, sediul Centru, cât și în partea dispozitivă a acesteia.

28. Completul de judecată consideră necesar de a menționa și faptul că deși în actele și lucrările dosarului se operează, cu precădere, cu prenumele și numele de familie Varvara Zmeu, persoana respectivă deține aceeași

identitate cu persoana care a declarat apelul – Varvara Musteața. Or, potrivit certificatului de căsătorie seria CS-V nr. 1292001, eliberat la data de 29 februarie 2016, anexat la cererea de recurs, rezultă că după încheierea căsătoriei, Varvara Zmeu a preluat numele soțului – Musteața (f. d. 87).

29. De altfel, se atestă și faptul că IDNP-ul indicat de către Varvara Musteața în declarația semnată de către ultima din 16 aprilie 2024, și anume xxxxx (f. d. 60), este identic cu IDNP-ul cuprins în certificatul de căsătorie seria CS-V nr. 1292001, eliberat la data de 29 februarie 2016, care îi aparține Varvarei Zmeu (f. d. 87), circumstanță care confirmă că, în speță, suntem în prezența unei și aceleiași persoane.

30. Astfel fiind, Completul de judecată consideră că instanța de apel în mod pripit a concluzionat asupra lipsei calității procesuale a apelantei Varvara Musteața (Zmeu) și, respectiv, în mod neîntemeiat a conchis asupra restituirii cererii de apel, în temeiul art. 369 alin. (1) lit. d) din Codul de procedură civilă.

31. Totodată, instanța de recurs notează că, în cazul existenței dubiilor cu privire la calitatea procesuală a persoanei care a declarat apel, instanța de apel urma să clarifice *ex officio* acest aspect și, dacă era cazul, să acorde părții vizate un termen pentru a-și putea confirma statutul procesual, fără a manifesta, în acest sens, un formalism excesiv de natură să îngreuească justițiabililor accesul la justiție, într-un mod nejustificat.

32. Or, în accepțiunea Curții Europene a Apărarea Drepturilor Omului, „formalismul excesiv” poate fi contrar obligației statului de a garanta un drept practic și efectiv de acces la un tribunal (a se vedea *Zubac v. Croația*, 05 aprilie 2018, §§ 96-97).

33. În lumina circumstanțelor reflectate, întru acordarea posibilității părților de a-și valorifica pe deplin drepturile procesuale și întru asigurarea unui proces echitabil, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Varvara Musteața (Zmeu), reprezentată de avocatul Vitalie Enachi, de a casa încheierea din 04 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău și de a restitui cauza în instanța de apel, pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

34. Or, dreptul la o cale de atac este consfințit și în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, care, în jurisprudența sa constantă, a reiterat că articolul 6 §1 din Convenție nu garantează dreptul la apel asupra unei hotărâri de primă instanță. Cu toate acestea, atunci când dreptul intern prevede un drept la apel, procedura respectivă va fi examinată ca o

extensiune a procesului de judecată și, prin urmare, va constitui un drept garantat de articolul 6 din Convenție.

35. Ținând cont de cele expuse *supra* și în temeiul art. 427 lit. b), art. 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Admite cererea de recurs depusă de Varvara Musteața (Zmeu), reprezentată de avocatul Vitalie Enachi.

Casează integral încheierea din 04 iulie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Agenția Asigurare Resurse și Administrare Patrimoniu a Ministerului Apărării împotriva lui Ivan Zmeu cu privire la evacuarea forțată din locuința de serviciu, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, pentru rejudecarea problemei soluționate prin încheierea casată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președinte

Stela Procopciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Oxana Parfeni